

## I. NOČNÍ ŽENY: DOZNÁNÍ

Jmenuju se M. Je mi čtyřicet tři let. V průběhu života jsem strávila bezpočet nocí sněním o ženách – a se sexem to nemá nic společného.

O ženách přemýšlím za oněch bezesných nocí, kdy je všechno, včetně vztahů s muži a celkové motivace, vzhůru nohama a já mám pocit, že ta příšerná hodina mezi psem a vlkem nikdy neskončí. Za oněch nocí jsem kolem sebe shromáždila neviditelnou tělesnou stráž skutečných žen, andělů strážných, kteří mě povedou dál.

Životy nočních žen, které mi byly inspirací, se neubíraly obvyklými cestami. Tyhle ženy překročily myslitelné hranice a pouštěly se do věcí, jež se od nich nečekaly. Mnohdy šlo o umělkyně nebo spisovatelky, jejichž práce byla osamělá a introspektivní. Většina z nich neměla rodinu ani děti a jejich vztahy s muži byly nekonvenčního ražení. Mnohé cestovaly nebo se přestěhovaly do cizích zemí a ještě ve zralém věku provedly zásadní životní změny. Některé žily celý život se svou matkou, řada trpěla nemocemi a duševními problémy, ale všechny následovaly svou vášeň a navzdory očekáváním své doby činily vlastní volby. Tyhle příkladné ženy byly můj plán B, k němuž jsem se hodlala uchýlit, kdyby všechno ostatní selhalo.

Jednou z nich je Sei Šónagon, japonská básnířka a dvořanka, která žila před tisíci lety v Kjótu a já o ní napsala svou první knihu. Jsou ale i další. Sním o Fridě Kahlo, jejíž životopis, přečtený v osmnácti, úplně změnil můj pohled na ženství. Sním o Georgii O'Keeffeové, která se odstěhovala do pouště v Novém Mexiku, kde malovala buvolí lebky, a v sedmdesáti vyrazila na svou první ces-

tu kolem světa. Sním o Japonce Jajoi Kusamě, která se rozhodla stát se umělkyní, a tak napsala Georgii o radu, v 60. letech obrátila newyorský svět umění vzhůru nohama a posléze se vrátila do Tokia, kde požádala o umístění do psychiatrické léčebny. Sním o Karen Blixenové, která odjela za manželem do Afriky a nakonec tam sama vedla farmu. Sním o Jane Austenové, která zmodernizovala román, přestože jako neprovdaná stará panna žila v podkroví v domě svých rodičů na anglickém venkově. Sním o japonské básnířce a umělkyni z období Edo, Emě Saikó, jejíž klid a vyrovnanost mě v hodinách mezi psem a vlkem nakonec přece jen ukolébají ke spánku.

Odkud tyhle ženy čerpaly odvalu? Jak by mi asi poradily, kdybychom se mohly setkat? A hlavně: mohla bych vyrazit na průzkumnou výpravu v jejich stopách?

Když píšu tahle slova, jsem už nějakou dobu na cestě. Nacházím stále další a další zapomenuté noční ženy, z nichž se vám rozbuší srdce, a v hlavě mi roste čím dál rozsáhlejší síť hrdinek z nejruznějších staletí a koutů světa. Jsou to všechny ty Mary, Karen, Idy, Nellie, Marthy, Alexandry, Sofonisby, Battisty – spisovatelky, umělkyně, badatelky, depresivní staré panny, válečné novinářky, manželky renesančních aristokratů.

Jsou to ženy, které mi nedají spát. Původně jsem na ně myslela za bezesných nocí, kdy jsem hledala sílu, inspiraci a smysl života – dnes kvůli nim naopak bdím a vzrušením jsem celá bez sebe. Proč se mi zjevily, polapily mě a odvedly s sebou? Proč mám pracovní stůl zavalený jejich obrázky a fotografiemi, proč se mi na podlaze vrší rostoucí hromady knih, které o nich pojednávají, proč sbírám podrobnosti o jejich životech, jako by to byly drahocenné talismany?

Začnu od začátku, pěkně jednu po druhé. Nejdřív si ale půjdu zabalit, za chvíli mi letí letadlo.

ČÁST I

**Afrika**

RUČNĚ PSANÝ DOPIS ZAZNAMENANÝ NA UBROUSEK

*Drahá Karen,*

*píšu ti spěšnou zprávu na ubrousek letecké společnosti KLM. Sedím v letadle na cestě ke Kilimandžáru a bojím se. Třesu se jako osika. Přemýšlím, jak je to zatraceně možné, že jsem se zase jednou dostala do takové polízanice – proč jsem musela odletět do Afriky, když jsem strachy úplně bez sebe? To jsem nemohla zůstat doma a zkrátka jen sledovat dokumenty o přírodě?*

*Nejhorší je, že ani nevím, kam mám namířeno. Napsala jsem jednomu Finovi žijícímu v Tanzanii, kterého neznám, ani co by se za nehet vešlo. Odpověděl pozváním – prý ať přiletím na návštěvu, kdykoliv budu chtít. Tak letím. Doufám, že pro mě přijede na letiště, protože ani netuším, kde bydlí.*

*Karen, tohle je tvoje vina. Mohla bys mi laskavě poslat špetku své pověstné odvahy? Teď bych ji vážně potřebovala.*

*Tvoje M.*

## II. BÍLÁ MLHA, ZIMA–JARO

Když to vezmu trochu obšírněji, věc se má zhruba takhle.

Je listopad loňského roku. Jsem v Kjótu; ležím na futonu v ledovém pokoji s podlahou pokrytou rohožemi *tatami* a ani v nejmenším nemám chuť vstát. Před pár měsíci jsem vydala svou první knihu a sem jsem si přijela rozmyslet, co budu dělat dál. Toulám se úzkými uličkami svého milovaného města, potkávám přátele, vyseidávám po čajovnách, navštěvuji chrámy, kterým listí podzimních stromů propůjčilo oranžový odstín, ale moc mi to nemyslí.

Napadne mě, že jsem doslova a do písmene na nule.

Je mi čtyřicet dva let. Nemám manžela, děti ani práci. Prodala jsem byt, napsala svou první knihu a s konečnou platností dala výpověď v bývalém zaměstnání. Vstoupila jsem do bílé mlhy – jsem svobodná a zcela bez závazků.

Jenže v té mlze není vidět na krok a já nemám ponětí, co budu dělat dál. Kam se vrátím? Za kým půjdu? Co si může čtyřicetiletá bezdětná ženská, která dala vale domovu i práci, počít se životem?

Je pravda, že poslední roky byly skutečně báječné. Neustále jsem cestovala, strávila čas v Kjótu, Londýně, Thajsku a Berlíně, a když jsem byla ve Finsku, buď jsem kamarádům hlídala dům, nebo bydlela v podkroví u rodičů. Psala jsem knihu a svobodně proplouvala životem s tím nepopsatelným pocitem, že se svým časem můžu nakládat přesně tak, jak chci.

Při pohledu na své přátele vrávorající na pokraji vyhoření cítím

neurčitý pocit viny. Nemusím se podřizovat pracovní době ani chodit na schůzky, doma mě nečekají žádné povinnosti – mám pocit, jako by se mi podařilo uprchnout z Alcatrazu a teď jsem si jakýmsi nespravedlivým řízením osudu hověla na nafukovací matraci a sledovala, jak se ostatní dřou a lopotí. Přijde mi neslýchané, že sama rozhoduju o tom, co budu dělat. Život přece nemůže být takhle dokonalý!

Teoreticky je všechno skvělé, ale něco mi přece jen nedá spát.

Mám pocit, že v životě mířím zcela opačným směrem než mí známí. Ti si zařizují domovy, pečou koláče na školní dobročinné akce, běhají maratony, kupují chaty a jezdí na luxusní wellness víkendy do střední Evropy. Já ve svých čtyřiceti letech znovu žiju jako ve dvaceti – nemám přesný rozvrh, žádné povinnosti, práci a vlastně ani moc peněz. Přestěhovala jsem se do tak malinkého bytečku, že v podobném kamrlíku jsem nebydlela ani na vysoké. Jsem svobodná, ale zároveň tak trochu vyčleněná.

Když mám špatnou chvíli, přijde mi, že jsem za dvacet let nedosáhla vůbec ničeho.

Ve světlých momentech mám dojem, že se mi podařilo od všeho se osvobodit.

Jenže teď by to chtělo dát téhle expedici – životu čtyřicetileté ženské – zbrusu nový směr a význam. Za hodin probdělých na kjótském futonu se mi v hlavě zrodil skutečně šílený plán: co kdybych se vydala po stopách oněch příkladných žen, které mi nedají spát? Stala bych se cestující průzkumnicí a spisovatelkou, vypravila bych se na místa s nimi spjatá – do Afriky, Mexika, Polynésie, Číny, do pouště v Novém Mexiku, zkrátka na cestu kolem světa. Jak by ale něco takového mohlo být možné?

Pak jednou příliš pozdě večer v jedné magické čajovně, kterou jsem náhodou objevila, vypiju šálek obzvlášť silné, jasně zelené *mač-čy* a mozek se mi splaší. Napadne mě, že zrovna teď mě ze všeho

nejvíc zajímá Afrika a že Afrika je zatraceně děsivé místo. A právě proto se tam musím vydat.

Po návratu z Kjóta se rozhodnu vyslat Sei Šónagon do Tanzanie. Na balíček napíšu adresu, kterou jsem našla na internetu: *Box 10, Arusha, Tanzania*. Posílám svou románovou prvotinu jednomu finskému odborníkovi na divokou přírodu pod záminkou, že je v ní o něm na straně dvacet šest zběžná zmínka, a k tomu přiložím lísteček, v němž vyslovím své přání podívat se na savanu. S hlavou v oblacích (a naprosto směšně) sním o tom, jak mě Sei, moje vyslančyně, špiónka a cizokrajná vějíčka, vezme na cestu s sebou.

A přesně to i udělá.

Na Silvestra obdržím od badatele SMS zprávu: „Díky za knihu! Víc napíšu do mailu, ale jestli chcete, jste tu kdykoliv vítána.“

Pokud jsem čekala znamení, tady ho mám. Žaludek se mi stáhne hrůzou, ale čert to vem – jestli teď neseberu odvalu a nevyrazím na cestu, nikdy si to neodpustím. Olliho (tak se Fin jmenuje) neznám, ani co by se za nehet vešlo, nikdy jsme se nepotkali, ale na základě jeho knih o tanzanské přírodě a jednoho telefonátu před třemi lety působí neškodným (a neuvěřitelně hovorným) dojmem. Na internetu si přečtu, že má někde na venkově poblíž Arushy dům; tam mě teď zve? (Představuju si uličky tvořené keři žakarand, kuchaře a zahradníky, ale klidně může jít o nějakou hliněnou chajdu.) A snad si nemyslí, že mám nějaké romantické úmysly, když se k němu tak hru? (Můj bývalý: „Poslouchej, jestli nějaký bílej chlap žije v Africe, tak pro něj Finka ve středních letech těžko bude kdovíjaký terno.“)

Možná je načase vybrat účet Karen Blixenové – spořicí účet, kam si roky ukládám peníze na své vysněné cesty. Cesty, na které se buď odvážím, nebo neodvážím vyrazit.